

SEND INN

KRONIKKER må være på maks 5000 tegn med mellomrom. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Manuskripter og bilder returneres bare etter avtale. Oppgi fullt navn, adresse og telefon. Adresse: debatt@fvn.no
Kun forhåndsbestilte kronikker honoreres.

DEBATTINLEGG må være på maks 2500 tegn med mellomrom. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Manuskripter og bilder returneres bare etter avtale. Oppgi fullt navn, adresse og telefon. Fædrelandsvennen betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form. Adresse: debatt@fvn.no

MENING

DEBATT

SØNDAGSÅPENT

Reitans kyniske plan

Etter oppfordring fra ledelsen i Rema begynte enkelte Rema-kjøpmenn i Oslo å holde søndagsåpent i påsken, og forrige søndag utvidet Rema lovbruddet med blant annet å åpne fire butikker i vårt område.

● Påskuddet fra Reitan er at de bare gjør som vi andre har gjort lenge.

Dette er blank løgn og et skittent angrep på lovverk, oss andre i bransjen som driver lovløydig og mot demokratiet. Folket har nemlig talt. De ønsker ikke frislipp av søndagsåpent. Det gjør ikke vi i Coop heller, og vi har heller ingen søndagsåpne butikker i vårt område.

Reitan påstår at lovverket er vanskelig å tolke og gikk for litt siden til anmeldelse av blant andre fire Coop-butikker. Bakgrunnen for anmeldelsen var at de fire butikkene tøyte grensene ved å utnytte inngangspartiet som salgsflate. Greit nok, sånn skal det ikke være. Coop ryddet derfor opp i saken umiddelbart, for vi har overhodet ikke til hensikt å bryte noen lover.

Selv om noen har blitt overvrig i kremmerskapet og plassert blomster og litt frukt og grønt ved inngangen, er lovverket klinkende klart for oss i Coop. Det burde det være for alle andre som kan lese også. I loven står det nemlig følgende: Utsalgsstedet må stå som et selvstendig butikklokale med fastmonterte vegger og egen inngang. Dette innebærer at det ikke er tillatt å gjøre om deler av en butikk etter stengt tid til en enhet som tilfredsstillere arealkravet ved å bruke bevegelige skillevegger e.l.

I Coop har derfor kjøpmenn som har søndagsåpent brukt ca to millioner kroner i snitt på å bygge om butikken for å oppfylle lovens krav. Dette koster ikke bare penger, men går også på bekostning av den totale salgsflaten i den delen av butikken som er åpen i hverdagen. Det er med andre ord langt fra noen selvfølge at det lønner seg å holde søndagsåpent – om man følger loven.

Nå har altså Rema gjort som Odins Sønnar og tatt loven i egne hender. De holder søndagsåpent ved å sette opp plastbånd eller kjetting (**bildet**) som skiller de

100 tillate kvadratmeterne fra resten av butikken, i tillegg til å henge opp plakater om at kundene bare må spørre om de vil ha noe fra resten av butikken.

Nå må kristenfolket på banen og få stoppet denne galskapen. Og det uten at Reitan vinner den kampen han egentlig har startet. Kampen om fritt frem for søndagsåpent over hele linja!

TERJE ROGSTAD

Kjøpmann Coop EXTRA Parken Kristiansand og Coop EXTRA Hovden

KOMMUNEREFORM

Nei til kommunesammenslåing!

Rødts prinsipp er at ingen kommunesammenslåing skal skje uten folkeavstemning i alle berørte kommuner.

● Nærhet til folkevalgte, skole og andre offentlige tilbud er viktig for demokrati og samfunnsliv. Folk i små kommuner er mer tilfredse med velferdstilbudet enn i store. Rødt mener kommunereformen er en reform for økt sentralisering og for å legge til rette for mer privatisering ved å skape større enheter. Rødt sier derfor nei til kommunesammenslåing mellom Kristiansand, Songdalen, Søgne, Lillesand og Birkenes.

KAREN GRIMSMO SNEKVIK

2. vara i styret til Rødt Kristiansand

DIKT

Makta Rår

● *Makta Rår taler smigrende ord. De lokker og trekker deg mot hennes bord.*

Makta Rår samler dyre saker. Gull, gårder og viner, kostbare smaker.

Makta Rår har mektige venner. Det byttes og tjenes, med de hun kjenner.

Makta Rår viser ansikt med smil, men mister hun Masken, ses sinne og tvil!

SOLVEIG HELLEVIG
Brekkestø

Mer debatt side 24 →

UNDERVISNING

Barn og unge som bryter med rådende normer og forventninger knyttet til kjønn og seksualitet kan oppleve sanksjoner, i form av blant annet mobbing, diskriminering og vold, skriver artikkelforfatteren. På bildet fra arrangementet Esben Esther Pirelli Benestad. ARKIVFOTO: SONDRE STEEN HOLVIK

Seksualitet og kjønn er menneskerettigheter

I februar holdt Sex og Politikk et arrangement på Finsland ungdomsskole i Songdalen kommune i Vest-Agder, hvor vi snakket om barn og unges rett til helhetlig seksualitetsundervisning og demonstrerte øvelser fra vårt undervisningsopplegg Uke 6.

Arrangementet ble åpnet av varaordfører i Songdalen kommune, Jan-Erik Tønnesland (Ap) og rektor på skolen, Per-Arthur Romberg Hanssen. Et av temaene som ble tatt opp på arrangementet var normer og forventninger knyttet til kjønn. Lege og professor i sexologi Esben Esther Pirelli Benestad var blant foredragsholderne.

I etterkant har en gruppe på syv personer skrevet et brev til Songdalen skolekontor, hvor de uttrykker sin skepsis over Uke 6-arrangementet. Gruppen beskriver at ungdommene tilstede ble oppfordret til det de anser som unormal oppførsel, som å gå med klær til det motsatte kjønn, og at dette påvirker unge i en uheldig retning.

Alle barn og unge har rett på en skoleundervisning som fremmer helse, trivsel, mangfold og inkludering og som forebygger mobbing, diskriminering og krenkelsers. Denne retten er blant annet slått fast i FN's barnekonvensjon og i den

norske grunnskolens læreplaner. Alle barn betyr alle barn, også de med en seksualitet, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk som bryter med samfunnets rådende normer.

Sex og Politikk mener det er beklagelig og bekymringsfullt at noen ønsker å begrense barn og unges rett til frihet, personlig autonomi og seksualitetsundervisning, som alle er grunnleggende menneskerettigheter.

●● **Sex og Politikk mener det er beklagelig og bekymringsfullt at noen ønsker å begrense barn og unges rett til frihet, personlig autonomi og seksualitetsundervisning...**

Uke 6 er det mest populære undervisningsopplegget om seksualitet i den norske grunnskolen. I år har mer enn 1500 lærere og helsesøstre meldt seg på for å bruke materialet og over 115.000 elever kommer til å motta undervisningen. Uke 6 er basert på en normkritisk og dialogbasert tilnærming, som vil si at undervisningen inviterer elevene til å reflektere rundt normer og forventninger knyttet til seksualitet og kjønn. I tillegg skal Uke 6 bidra til å skape et trygt og inkluderende rom for alle og øke anerkjennelsen for mangfold. Dette er også avgjørende i skolens ar-

beid for å sikre et godt psykososialt læringsmiljø. Et av de viktigste budskapene i Uke 6 er at alle mennesker har rett til å bestemme over egen seksualitet, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Ingen andre enn en selv har rett til å definere hvem man er og hvordan man vil uttrykke seg selv, og man skal respektere og omfavne mangfold.

Konsekvensen av å undertrykke det faktiske seksualitets- og kjønns mangfoldet som finnes blant barn og unge kan ha alvorlige konsekvenser. Barn og unge som bryter med rådende normer og forventninger knyttet til kjønn og seksualitet kan oppleve sanksjoner, i form av blant annet mobbing, diskriminering og vold. I verste fall kan dette lede til alvorlige depresjoner, selvhat og selvmord.

Uke 6 er ikke et undervisningsopplegg som kommer i tillegg til alt det andre skolen skal lære sine elever. Øvelsene i materialet er direkte knyttet opp til relevante kompetansemål i samfunnsfag, naturfag, KRLE og norsk, i tillegg til den generelle delen av læreplanen som går på samhandling, likestilling, solidaritet og respekt. Gjennom å ta i bruk Uke 6 demonstrerer Finsland skole derfor at de både tar menneskerettighetene og skolens opplæringsmandat på alvor.

NORA MEHSEN

rådgiver i Sex og Politikk og prosjektleder for Uke 6